

Jeshajahu (Esajas' Bog) kap. 1

1. Det syn, som Jeshajahu, Amots' søn, fik om Jehuda og Jerushalajim, på den tid, da Uzziijahu, Jotam, Ahaz og Jehizqijjahu var konger i Jehuda:
2. Hør himle og lyt jord, for Jahwæ har talt:
"Sønner har jeg opfostret og bragt til storhed,
men de har brudt med mig.
3. En okse kender sin ejer
og et æsel sin herres trug.
Jisra'el forstår ingenting,
mit folk fatter intet."
4. Ak! Fejlende folkeslag, et brødebetyngt folk,
ondskabsfuldes afkom, destruktive sønner,
de har forladt Jahwæ,
forkastet Jisra'els Helligkraft
og er veget tilbage.
5. Hvorfor vil I have flere slag?
– I fortsætter jo med at være trodsige!
Hvert hoved er sygt
og hvert hjerte svageligt.
6. Fra fodsål til hoved er der ikke noget helt:
Sår, flænger og friske hug,
hverken trykket sammen¹¹, forbundet eller blødgjort med salve.
7. Jeres land er et øde,
jeres byer er brændt af ild,
jeres agerjord – fremmede fortærer den foran jer,
og den er et øde som [efter] fremmedes ødelæggelse.
8. Men Zijjons datter står tilbage
som en læhytte i en vinmark,
som et natteskur¹² i en melonmark¹³,
som en bevogtet by.
9. Hvis ikke hærenes Jahwæ havde efterladt os en overlevende,
ville vi snart have været som Sedom, have lignet Amora!
10. Hør Jahwæs ord, Sedomherskere!
Lyt til vor Guds forskrifter¹⁴, Amorafolk!

---

¹¹ 1, 6 "trykket sammen" (*zōrū*); CA usikker; overs. på basis af arab. (*zarra*): trykke (sammen), knappe; iflg. Sept.: lægge bandage på, Vulg.: forbundet, Targ.: fortolkende, Pesh.: forbinde; her og i resten af verset er det vanskeligt at foretage en ord for ord sammenligning CA og oldtidsoversættelserne imellem, eftersom ombytninger eller omskrivninger kan have skudt sig ind.

¹² 1, 8 "natteskur" (*m'lanā*); CA usikker; egtl.: overnatningssted (idet ordet afledes af verbalroden *ljn*: overnatte); iflg. Sept.: frugthytte, Vulg.: skur, Targ.: overnatningstelt (el. lign.), Pesh.: grenhytte.

¹³ 1, 8 "melonmark" (*miqšā*); CA usikker; overs. på basis af aram. (*miqšējā*), arab. (*maqtaā*): melonmark; iflg. Sept., Vulg., Targ., Pesh.: agurkemark/-have; forskellen mellem den semitiske etymologi og oldtidstekstvidnerne skyldes sandsynligvis, at den pågældende "melon" (egtl. suktermelon: *Cucumis melo*) var agurkeformet.

¹⁴ 1, 10 "forskrifter" (*tōrat*); se *Introduktion* kap. 5.3.3.

11. Hvorfor skal jeg have alle jeres slagtofre?
siger Jahwæ.
Jeg er blevet mæt af brændofre af væddere,
af fedt fra fedekvæg og af tyreblod,
og lam og bukke finder jeg ikke glæde i.
12. Når I kommer ind *for at vise jer [for]*¹⁵ mit ansigt –
hvem har så krævet af jer¹⁶,
at I nedtramper mine forgårde?
13. Bliv ikke ved med at bringe værdiløse ofre,
offerrøg er en modbydelighed for mig,
nymåne og shabbat, at kalde til forsamling –
jeg kan ikke udholde falskhed og fest!
14. Jeres nymåner og festdage hader jeg;
de er blevet mig en byrde,
som jeg er træt af at bære.
15. Når I åbner jeres hænder,
lukker jeg mine øjne for jer;
selv om I anråber mere, hører jeg intet –
jeres hænder er fulde af blod!
16. Vask jer, rens jer,
fjern jeres handlingers ondskab væk fra mine øjne.
Hold op med at handle ondt!
17. Lær at handle vel,
stræb efter at gøre det rigtige,
led undertrykkeren¹⁷ på ret vej,
forsvar den forældreløses ret,
kæmp for enkens sag!
18. Kom nu, lad os tale os til rette¹⁸!
siger Jahwæ.
Om så jeres misgerninger er kermesrøde¹⁹,
skal de blive hvide som sne,
om de så er røde som skarlagen²⁰,
skal de blive som uld.
19. Hvis I er villige og adlyder,
skal I spise landets frugt.

---

¹⁵ 1, 12 “*for at vise jer [for]*” (*lērāōt*; atypisk hebr. form); for at se: opr. (på basis af *lir’ōt*; støttet af hebr. mss.); det at se “Jahwæs ansigt” blev af den postbibelske jødiske tradition opfattet som blasfemi, og teksten blev ændret i overensstemmelse dermed.

¹⁶ 1, 12 “af jer”; egtl.: af jeres hånd.

¹⁷ 1, 17 “undertrykkeren” (*hāmōš*); CA usikker; overs. på basis af rabb. hebr. (*hāmaš*): undertrykke; sml. akk. (*hamāšu*): udplyndre; etiop. (*‘amaḏa*): undertrykke; iflg. Sept., Vulg., Targ., Pesh.: den undertrykte (på basis af *hāmūš*); forskellen er alene betinget af en forskellig punktering af den samme konsonanttekst.

¹⁸ 1, 18 “lad ... rette”; CA usikker (i konteksten); iflg. Sept.: lad os diskutere det, Vulg.: læg mig (det) for dagen, Targ.: fortolkende, Pesh.: lad os tale sammen.

¹⁹ 1, 18 “kermesrøde”; kermes er et farvestof udvundet af skjoldlus.

²⁰ 1, 18 “skarlagen”; CA usikker; overs. = Sept., Vulg., Pesh.: skarlagen; iflg. Targ.: kermes.

20. Men hvis I er uvillige og genstridige,
skal I blive ædt af sværdet!
For Jahwæs mund har talt.
21. Hvordan kunne den blive til en luder – den trofaste stad?
Den var fuld af ret,
retfærdighed havde taget ophold i den,
men nu rovmordere!
22. Dit sølv er blevet til slagger,
din vin fortyndet²¹ med vand.
23. Dine fyrster er trodsige og i ledtog med tyve,
enhver er begærlig efter bestikkelse
og på jagt efter gaver;
de forsvarer ikke den forældreløses ret,
og enkens sag kommer ikke for dem.
24. Derfor kommer fra Herren, hærenes Jahwæ, Jisra'els Stærke:
“Ve! Jeg vil skaffe mig oprejsning over mine fjender
og hævn over mine modstandere.
25. Jeg vil vende min hånd mod dig,
smelte dine slagger bort som med lud²²
og fjerne al din aske²³.
26. Jeg vil give dine dommere tilbage som før
og dine rådgivere som tidligere²⁴.
Herefter skal man kalde dig:
‘Retfærdighedens by’, ‘en trofast stad’.
27. Med ret skal Zijjon løskøbes
og dets bortførte med retfærdighed.
28. Dets forbrydere og misgerningsmænd *skal* alle som én *knuses*²⁵,
og de, der forlader Jahwæ, skal gå til grunde.
29. For *I vil skamme jer*²⁶ over gudetræerne²⁷, som I har begæret,
og rødme over lundene, som I har valgt ud.

---

²¹ 1, 22 “fortyndet” (*māhūl*); CA usikker; ordet læses som en sideform til verbalroden *mwl*: skære, beskære, aram. (*mhl*): svække, fortynde; iflg. Sept.: blander, Vulg.: blandet, Targ.: blandet, Pesh.: blandinger.

²² 1, 25 “som med lud” (*kabbōr*); overs. = Targ.: med lud; iflg. Sept., Vulg., Pesh.: til renhed (på basis af *k^ebar*),

²³ 1, 25 “aske”; iflg. Sept.: fortolkende, Vulg.: (stillestående) vand, Targ.: fortolkende (syndere), Pesh.: retfærdighed.

²⁴ 1, 26 “tidligere”; ordret: i begyndelsen.

²⁵ 1, 28 “*skal ... knuses*” (*šubar*): konj.; CA: sammenbrud (*šæbær*), hvilket er meget staccato i konteksten; overs. = Sept., Vulg., Targ.; iflg. Pesh.: sammenbrud; forskellen mellem de to læsemåder alene betinget af en forskellig punktering af den samme konsonanttekst.

²⁶ 1, 29 “*I vil skamme jer*” (*tāšūbū*): konj.; tekstrettelsen følger hebr. mss. og Targ.; CA: De vil skamme sig over (*jēbōšū*).

²⁷ 1, 29 “gudetræerne” (*ʿēlīm*); ordet er her afledt af den samme verbalrod, som “gud” (*ʿēl*) normalt afledes af: *ʿwl* (være stærk).

²⁸ 1, 30 “visnende blade”; iflg. Sept.: kastet dets blade, Vulg.: faldende blade, Targ. dets blade falder, Pesh.: hvis blade er faldet.

30. I skal nemlig blive som en terebinthe med visnende blade²⁸,
og som en lund uden vand.
31. Den stærke skal blive til blår²⁹
og hans gerning til en gnist³⁰;
sammen skal de begge to brænde,
og ingen slukker!”

---

²⁹ 1, 31 “blår” = Vulg., Targ., Pesh.: blår; iflg. Sept.: strå/stub af hamp.

³⁰ 1, 31 “gnist” = Sept., Vulg., Targ., Pesh.: gnist(er).